

Majski salon: Modra črta od renesanse do novih medijev Kibla Portal Maribor/kuratorji Aleksandra Kostič, Mojca Štuhec in Peter Tomaž Dobrila/○○○○○

Izraz salon, vsaj če imamo v mislih nekdaj klasično pariško letno predstavitev umetnin in vseh izpeljank, ki so iz tega izšle, ima nenavaden dvojni pomen. Na eni strani simbolizira ekskluzivnost, nobleso, hermetičnost, izbranost in kultiviranost, na drugi pa množičnost, prenatrpanost, arbitrarnost, odprtost in neobveznost. Prav takšen paradoksalen spoj nasprotij je temeljna značilnost današnje likovne oziroma vizualne scene, zato tradicionalni *Majski salon* Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov (ZDSLU), ki ima pri nas več kot stoletno tradicijo, sam po sebi pooseblja aktualni trenutek, ki ga zaznamujeta hiperprodukcija ter skoraj popolna razpršenost formalnih in vsebinskih idiomov.

Letošnji, ki so ga v razstavišču Kibla Portal v Mariboru pripravili kuratorji oziroma kuratorice Aleksandra Kostič, Mojca Štuhec in Peter Tomaž Dobrila, še posebej, pa naj gre za število avtorjev in avtoric, število del ali raznovrstnost

v očesu

nabora, saj se predstavlja več kot dvesto umetnikov z več kot šeststo deli. Poleg tega so tokrat umanjala tematska izhodišča – podnaslov *Modra črta: od renesanse do novih medijev* se zdi bolj ali manj neobvezen – ter izbor, praktično so na repertoar uvrstili vse, ki so se prijavili. Verjetno bo nad tem kdo vihal nos, čeprav je praviloma danes določitev teme zaradi arbitrarnosti izpeljav irelevantna, selekcija pa bi nujno okrnila celovito podobo vizualne produkcije, saj ima pri nas množica bolj ali manj anonimnih ustvarjalcev le redko priložnost,

da se predstavi v bolj relevantnih galerijskih prostorih.

Glede na to, da so se že zdavnaj izgubile optimistične projekcije o linearnem razvoju kulture in umetnosti s finalnostjo smisla in ultimativno (re)prezentacijo, ki bazira v 19. stoletju, hkrati pa se je sesulo zaporedje avantgardnih, neoavantgardnih in psevdavantgardnih manifestov, se zdi takšna popolna razprtost predstavitev produkcije pravzaprav edina smiselna. Seveda nekateri ustvarjalni vzorci še obstajajo, vendar so to praviloma zgolj različice, ki ne korespondirajo več z izvirno idejo, temveč jo po takšnih in drugačnih retro načelih ohranjajo pri življenju, pozicioniranje posameznega avtorja pa je pogosto plod strategij, orodij in okoliščin, ki z umetnostjo nimajo veliko opraviti.

Danes je v ospredju diskontinuirano zaporedje faz, ko zdaj ena, zdaj druga topika stopi v ospredje, legitimen je vsak formalni in vsebinski izraz, četudi ne ustreza niti minimalnim standardom za-

znavne ali komunikacijske ustreznosti.

Letošnji *Majski salon* se v tem pogledu zdi prav osvežilen, poleg tega je obiskovalcu prihranjeno listanje po debelih katalogih in spremnih besedah z baročno na-

breklimi teoretičnimi diskurzi, kar je danes redkost, saj smo priča vsesplošni teoretski prilastitvi in prisvojitvi umetnosti, da bi se artefakti nekako osmislili, postavili v kontekst in povzdignili na raven umetniškega izdelka. Pri

Majski salon obenem formulira današnji čas in se postavlja zunaj tega časa. FOTO GREGOR SALOBIR

nekaterih delih bi lahko uporabili prastaro sintagmo angleškega pesnika in esejista Charlesa Lamba, da nekatere slike gledamo, druge pa beremo, čeprav takšna »literarna« perцепcija vizualnih umetnosti ni več sprejemljiva oziroma je degradirana in pejorizirana.

Poudariti je treba, da je na *Majskem salonu* nekaj povprečnih del, vendar je celota na zelo solidni ravni, poleg tega ima postavitev določen čar nepretenciozne ustvarjalne igre, pri kateri se relevantna sporočila in skoraj pozabljen metjejski perfekcionizem prepletajo s formalnimi poigravanji, nekoliko naivnimi improvizacijami in frivolnimi domisljami, ikonografsko pa je na ogled cela paleta del, od figuralike do klasične nadrealne fantazmagorije, ki prav tako po današnjih standardih sodijo v prazgodovino. Med vso to množico avtorjev in avtoric bi bilo nesmiselno kogarkoli izpostaviti, je pa nedvomno določena privlačnost v tem, da so v istem prostoru predstavljeni ne-

kateri renomirani starejši avtorji in skoraj povsem anonimni.

Majski salon obenem formulira današnji čas in se postavlja zunaj tega časa, saj potrjuje, da je današnja umetnost res v določenem smislu posthistorična oziroma umetniška produkcija nima več zgodovinskega pomena. Kar ni nič dramatičnega ali usodnega, morda je bilo kulturi v preteklem stoletju naloženih veliko preveč obveznosti in bremen, zato je tonila vedno globlje v scientifikacijo in mistifikacijo. Res morda še ni povsem depilirana trditev Konrada Fiedlerja, da je neizobražen okus nezanesljiv, vendar danes tako in tako ne gre več za okus, v igri so druge stvari. Ogled razstave v Kibla Portalu bi lahko v tem smislu primerjali s sprehodom po idiličnem gozdu, v katerem ne uživajo zgolj botaniki, temveč tudi tisti, ki ne ločijo niti med javorjem in macesnom.

Razstava je na ogled do 13. julija.

PETER RAK